MLZ - Q0V2- Q00!- O06
[reat, 0 lu Nov AG
: Wve gl 30

Ek bring hulde aan â\200\230nn kunstensarspaar walt in wesrwil van arsoede vir mekaar â\200\230nn lewens- en skeppingsruimte kon gee. Die twee kunstenaars is Ernest Mancoba, ’n gebore SBuid-afrikaner en Sonia Faerlov Mancoba van gehoonte â\200\230nn Deen. By helt die klik-klank van Ernest se familienaam altyd melt nn streple onder die Â© van Mancoba in haar handiekening bly srken T [EY

Ernest Mancoba is in 1938 na Farys vir verders bunsstbudies

=

Verlede maand, op die 246 Oktober, na nn afwesigheid van 56 jaar nesoek hy weer sy geboorteland. By seun Wongs vergesel hom. Hulls besoek hang saam met â\200\230nn fentoonstelling in dis Johannesburgse Funsmussun getiteld Hand aan hand wat ’n oorsig ges van Ernest Mancoba en sy viou Sonia Ferlov Mancoba se werk. Dit duur tot die 13 Februaris. Juils vanwesd die kamgraadskap tussen diÃ© twee kunstenaars, is dit een van die mess meeslewrsnde oorsigte van shilderve, tekeninge en beeldes wat nog in die JEM aangebied is. Voordat ek die een en ander oor hulle werk 8, is dit miskien geEpas om iets te vertel van Mancobs en Ferlov. Ernest ls op die 29 Augustus 1904 gebore in Turffontedin. Hy word groobt op Boksburg waar sy pa op die Comebtmyn werk. By esrste shooliare bring hy deur aan Anaglikasanse MHerkshole op die oos-rand walt deur sy pa se arvermoside yvwer tol stand kom. Heide sy ousrs was baile godsdienstig. Na volitooling van sy laershoclopleiding skeyf hy in as studentonderwyser aan die Anglibkaeanse UOpleidinoskol lege by Grace Dieu, digbhy Pietersburg. Dasar sien Buster Fauline sy kunstenaarstalent raak. By mosdig hom aan om houbkerfwerk te doesn er An 1929 beitel hy sy eerste belangrike beeld uit geelhbout: Bantu Madonna vir die Maria-kapel op Grace Dieu. Die beltekenis var hierdie beeld is dat die Hellige Maagd vie die serste keer inne die 5A kerkbuns gesien 1s as n meisie met nie-BEuropsses

gelaatstrekike. Vandag is die JEM die trotse eslenaar van diÃ© viroed

Mancobaâ\200\224bhunswerk.

Mancoba skryf in as student aan die UFH met bebulp van ’n beurs van die TOD. Terwyl hy daar is. gaan hy voort met beelds

maak en volitooel vir die Heilige Sugustinus-kerk in Belvedere wt a

kent, ’n beeld van die Hellige Augustinus van Kantelberg. Hy

onderbresk sy studiss in 1935 en vertrek na Faapstad. Daar raak hy bevriend mel die beeldhouse Lippy Lipshits en die skilder Irma

Stern. Lipshite: vertel hom van die kunslews in Farvs en moedig

â\200\231

fom aan om nn bosk Primitive Negro Sculpture te less. Die boesk is geskryf deur Faul Guillaume, "nn Bunshandelaar in Parvs en Thomas Munro, â\200\230nn opvoedbiundige beample ven die Barnes-stighting ir Amerika. Die stigting was gemeoesld met moderne Buns en die kuns wit Afrika. Mancoba het onmiddellik die betekenis van dis Elassieke kuns wit Afrika beset en sy kerfuwerk verander. Dit is dan baie direkter soos ons dit sien in â\200\230nn ongetitelds kop en madonna op die tentoonstelling. {(Hulle word in die glaskabinetl

vertoon.) In albei beelde val dis klem Â¢

id

podie materiaal en die

fi

hakmerkse van die beiltel. Die figure worstel om wit die hout blok

san en bheve

tig dasrdeur juls die malterisal van hulle
CRO ERC

In Farys in 19328 ontmoet Erpest Mancoba sy lewensmaat die LDesnse besldhouer Bonja Ferlove By is in Fopenhsgen gebore op die 14 November 1911 en genielt haar opleiding aan die Hopsnhaagse Akademie vir beeldende uns. 8y sterd aan longkanker in Parys in Desember 1984. Bonde vereenselwig op â\200\230nn jeudige ouderdom med die beverydende beeldgewing van die surrsalisms en besef die beltekenis

van sowsl die gevonde objiek as die spontane beeldvorming. Met ’n

vakansie op die eiland Bjiornholm, â\200\230nn BEunstenaarskolonie versamel

ay saam met hasr studente vrdlende van die hunsakademis

opdrifsels. By vind dat sy telkens haar vondse in â\200\234familiesâ\200\235 versamsl., Op die tentoonstelling tree hierdie "families" in ander gedaantes op, maar die band tussen entiteite bly primer: Vogl en kleintiie, Die vier asardhoske, Benstemmigheid. Â«2: in die daaglikse lewe het SBonja gesorg vir â\200\230nn heglte gesinsverband. Sonja Ferlov en Ernest Mancoba het Hand aan hand gewerk. Dit sian â\200\230no omens veral in hulle onderskele aitdrubkkings: sy in losstaande beelde en hy in sy skilderve en tekeninge. Terwyl hy tydens die Twesde WÃ©Ereld-oorlog in â\200\230nn interneringskamp was, het Sonia aan sen enkele beeld gewesrk., By noem dit Skulptuffr. Omredes die bonkige amorfe, mas tog driehoskige vorm wat opdoem vanaf

die grond, verwys menses dibwels daarna as â\200\230no owalvis,. Stukbkie vir

stukkie het Ferlov die beeld gevorm en op die ogogend (6 Junie

foe
0
A
a
=
pi]
i
2
[A
TI
-
4
Joesnd
fod
HH

gnigete kind gebore is, helt Ernest walt vie die

gipsafgietsel verantwoordelik was, die gegote beeld wit die omhulsel bheaviry.
Im A%EE het Ferlov â\200\230nn essay van Glorgio di Chirico uit

Ttaliaans in Deesns vertaal vir die btydskeilf Linien. Dasrin word

po
i

ealhryf hoe daar tvdens die stilte van die skepping slap Elipvorms wat na wvisse lyk wilt die cerwalters opdosm. Hulle lyk cok soos dudkbote. DIL ods insiggewsnd dat Ferlov juls btvdens die cor log beeld gee aan hierdie beskbrywing. Dig gestalte kan ook vartollh word as or rdgBdan tents aan disgens wal in die Jjare van porlogskonflik sterf. Dit is tegelyk nn osoort monument. Halle het

mie tevergeesfs gelews nie. Vie my sluld Bhalptur aan by die

grafheslde met die bonkige van _lesus an
sans as ek na Ferlov se rysende vorm kyk
an die leesus van Delos te dink nie.
Beilde Ferlov en Mancoba bewonder die klassieke kuns van Afrika.
ad bed srk ds daar beelde wat teruggevosr kan word na
sadanigs bron. In die eerste olievert skildery walt Mancobs in
1940 verf, slullt hy aan by die mboom-masker van Zaire. Hierin

vaertalk hy die enkeling se verwarring. Lyne en shkerphoske kEruls

mekaar sodat die wasrnemgrsoog van links na regs. op en of bheweesg

en betrek word by die verwardheid van die vyerbeeslde sybiek.

Aer pe Dota be sero V On
Mancobs word in 1940 gelinterneer en die volgende vier jaar
in gevangneskap, Ook Ferlov vertolk die verwardheild wat hesrs mel
hier withresk van die Tweedes WÃ©reld-oorlog. Â© sme gebruik as
uwitgangspunt in haar Masher van 1939 die versoenende rusplek
tussen daaglikse konflik en slasp: "nn nekstul ult Afrika. Ferlov
het regter Carl Hisrsmeler se versameling Afrika-buns van jongsaf
geken en onder die stukke in sy versameling was daar
mekastat. Is dit toevallig dat sy vir hierdie Masher-beeld {ook
getiteld itbresl van oie oorlog) Jul mekatul soos diÃ© wit
dis Higremeler versameling herinterpreteer
mekatul wat sowel rusplek na die dagtaak
mat die voorousers â\200\230noonthutsende besld walt soos Munch

teen anbehkemnde, maar vernietigende maggie.

gebruik sowsl Mancobe
sy wapent

reasrhragtige bewaperndde, amper Jrascddu EFL =r Mancobs

{Ongelukkig is diÃ© laasgencemdes beeld nie op

:

cilderve afhomsliig van die Asrhus en Bilkeborg Kunsmuseuns &n nD

oven gon oo CIF 3 1 - om prog of 3 poof og gam . 1 vv, on of of ay pu . : th wy gos . +
"
van IR73). Vir my begin die soldastâ\200\224Figuuwr in Mancoba se

gencende Hedlige Augustinus van Eantelberg wit

3
/

+
m
m

gan oem hha slult aan by die vroesÃ©

ergawe van die hellige walt deur die kerk in Rome gedwing is om

die sendingbevel te gee. In die later vertolkings

betraek Mancoba eintlik die kryger van Afrika wat met sy krygstuig

aan die verwagltinge van sy mense kan voldoen. Vandaar die

militante aard van die werks.

In 12324 het Mancobs "nn dubbel portret gekerfd uit jarrah hout.
y

AD A aia ; : :
eres novoorstelling van sy jonger broesr Ronnde en â\200\230nn ovriend.

Die beeld is bale lewsnsgetrou. Dit kon egler nie opgespoor word

Africa. Debades later i

faa

EET iE

vir die oorsigtentoonstelling nie. Hy noem die beesld Futures

i 1990 maak Mancoba weer sens nn odubbel-

bret. Hierdie keer is dit â\200\230nn orasiselagtige skildery van twee

geskilder in die intense groene en blouse van die Deense

landskap. Neem ons die bydstip in aanmerking, hang die porteret
saam met die beveyvding van Nelson Mandela, De Elerk se toespraak
in die parlemesnt en die voortsprultende samswerking tussen die
menses in 56. Dus in 19%0
â\200\230mowakansie in Denmarke gevoed

deur die foto’s van die internasionale media {(veral Ernest se
Gu
tres he The London Times) vertolk hy weer sens

"Future Africaâ\200\231, now met Mandela en De Klerk as rolmodelle. Hy
Ass poliâ\200\235
~

onomuonde aan die apenhartige gs SIN MENSHE .
Ten ssa lundsho ort toe Sh dotâ\200\224

nl ae hey ib
A rorkgeges Wi cei Â«D